

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 3. marca 2011*

V zadevi C-50/09,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene dne 4. februarja 2009,

Evropska komisija, ki jo zastopajo P. Oliver, C. Clyne in J.-B. Laignelot, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožeča stranka,

proti

Irski, ki jo zastopa D. O'Hagan, zastopnik, skupaj z G. Simonsom, SC, in D. McGrathom, BL, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

* Jezik postopka: angleščina.

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, J.-J. Kasel, A. Borg Barthet, M. Ilešič, sodniki,
in M. Berger (poročevalka), sodnica,

generalni pravobranilec: J. Mazák,
sodni tajnik: N. Nanchev, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 24. junija 2010,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi
razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Komisija Evropskih skupnosti s tožbo predlaga Sodišču, naj ugotovi, da Irska s tem, da:
 - ni prenesla člena 3 Direktive Sveta z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (85/337/EGS) (UL L 175, str. 40), kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 97/11/ES z dne 3. marca 1997 (UL L 73,

str. 5) in z Direktivo 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 (UL L 156, str. 17, v nadaljevanju: Direktiva 85/337),

- ni zagotovila, da bodo zahteve iz členov od 2 do 4 te direktive v celoti izpolnjene, kadar imajo pristojnost odločanja o projektu tako irski organi za prostorsko načrtovanje kot tudi agencija za varstvo okolja (v nadaljevanju: agencija), in
- je rušilna dela izključila s področja uporabe svoje zakonodaje, s katero je prenesla to direktivo,

ni izpolnila obveznosti iz navedene direktive.

Pravni okvir

Ureditev Unije

2 Člen 1(2) in (3) Direktive 85/337 določa:

„2. V tej direktivi:

„projekt“ pomeni:

- izvedbo gradbenih ali drugih instalacijskih del ali projektov,

- druge posege v naravno okolje in krajino, vključno s tistimi, ki vključujejo izkoriščanje mineralnih virov;

[...]

„soglasje za izvedbo“ pomeni:

odločitev pristojnega organa ali organov, ki dovoljuje nosilcu projekta izvedbo projekta.

3. Pristojni organ ali organi so tisti, ki jih države članice določijo kot odgovorne za opravljanje dolžnosti iz te direktive.“

3 Člen 2(1),(2) in (2a) navedene direktive določa:

„1. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da so pred izdajo soglasja projekti, ki bodo verjetno pomembno vplivali na okolje, med drugim zaradi svoje narave, velikosti ali lokacije, predmet zahteve za izdajo soglasja za izvedbo in presojo njihovih vplivov. Ti projekti so opredeljeni v členu 4.

2. Presoja vplivov na okolje se lahko vključi v obstoječe postopke za izdajo soglasja za izvedbo projektov v državah članicah oziroma, če to ne gre, v druge postopke ali v postopke, ki se jih mora uvesti za usklajevanje s cilji te direktive.

2a. Države članice lahko določijo enotni postopek, da bi izpolnile zahteve te direktive in zahteve Direktive Sveta 96/61/ES z dne 24. septembra 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja okolja [...].“

4 Člen 3 navedene direktive določa:

„Presoja vplivov na okolje na primeren način glede na vsak posamezni primer in skladno s členi 4 do 11 opredeli, opiše in presodi neposredne in posredne vplive projekta na naslednje dejavnike:

- ljudi, živalstvo in rastlinstvo;
- tla, vodo, zrak, podnebje in krajino;
- materialno lastnino in kulturno dediščino;
- medsebojne vplive dejavnikov, navedenih v prvi, drugi in tretji alineji.“

5 Člen 4(1) in (2) Direktive 85/337 določa:

„1. Ob upoštevanju člena 2(3) se projekte, ki so naštet v Prilogi I, presoja skladno s členi 5 do 10.

2. Ob upoštevanju člena 2(3) države članice za projekte, ki so naštet v Prilogi II, s:

(a) preverjanjem za vsak primer posebej,

ali

(b) pragovi ali merili, ki jih postavi država članica

odločijo, ali se bo projekt presojal skladno s členi 5 do 10.

Države članice se lahko odločijo za uporabo obeh postopkov, navedenih v (a) in (b).“

6 Členi od 5 do 7 navedene direktive se nanašajo na informacije, ki jih je treba zbrati, in na posvetovanja, ki jih treba opraviti v okviru postopka presoje. Člen 5 se nanaša na informacije, ki jih mora priskrbeti nosilec projekta, člen 6 se nanaša na obveznost posvetovanja z organi s posebnimi okoljskimi odgovornostmi in javnostjo, člen 7 pa se nanaša na obveznost, da je o čezmejnem projektu obveščena druga zadevna država

članica. Člen 8 iste direktive določa, da se morajo v postopku izdaje soglasja za izvedbo upoštevati rezultati teh posvetovanj in zbrane informacije.

- 7 Členi od 9 do 11 iste direktive, ki se nanašajo na odločbo, sprejeto po končanem postopku izdaje soglasja za izvedbo, se nanašajo na obvestitev javnosti in zadevnih držav članic, spoštovanje poslovne in industrijske tajnosti, pravico članov javnosti do revizije postopka pred sodiščem oziroma izmenjavo informacij med državami članicami in Komisijo.

- 8 Člen 12(1) Direktive 85/337 v prvotni različici je državam članicam naložil obveznost, da najkasneje do 3. julija 1988 poskrbijo za uskladitev z določbami te direktive. Spremembe te direktive, ki sta jih uvedli direktivi 97/11 in 2003/35, so morale države članice prenesti najkasneje do 14. marca 1999 oziroma do 25. junija 2005.

Nacionalna ureditev

Zakon o prostorskem načrtovanju in razvoju iz leta 2000

- 9 Zakon o prostorskem načrtovanju in razvoju iz leta 2000 (Planning and Development Act 2000), kakor je bil spremenjen z zakonom o strateški infrastrukturi iz leta 2006 (Strategic Infrastructure Act 2006, v nadaljevanju: PDA), določa pravni okvir za izdajo soglasij za izvedbo za večino kategorij projektov iz prilog I in II k Direktivi 85/337.

Za nekatere projekte je soglasje za izvedbo, ki ga določa PDA – imenovano „dovoljenje za poseg v prostor“, načeloma pa ga izda lokalni organ – edina oblika soglasja, ki se zahteva za izvedbo projekta. Za te primere PDA določa, da se je mogoče zoper odločbo lokalnih organov pritožiti pred An Bord Pleanála (nacionalni svet za prostorsko načrtovanje, v nadaljevanju: svet).

- 10 Del X PDA, ki vsebuje člene od 172 do 177, ureja presojo vplivov na okolje. Člen 176 določa, da se projekti, za katere se zahteva taka presoja, določijo z ministrsko uredbo. Člen 172 določa, da mora biti pri projektih, ki jih ureja uredba, sprejeta na podlagi člena 176, prošnji za dovoljenje za poseg v prostor priloženo poročilo o vplivih na okolje. V skladu s členom 173 morata organ, pristojen za prostorsko načrtovanje – kadar prejme prošnjo za dovoljenje za poseg v prostor, ki ji je priloženo poročilo o vplivih na okolje – in v primeru revizije svet to poročilo upoštevati. Člen 177 določa, da so informacije, ki jih mora vsebovati tako poročilo, določene z ministrsko uredbo.

- 11 Podrobna pravila za izvajanje PDA so določena z uredbo o prostorskem načrtovanju in razvoju iz leta 2001 (Planning and Development Regulations 2001), kakor je bila spremenjena z uredbo o prostorskem načrtovanju in razvoju iz leta 2008 (v nadaljevanju: PDR), ki je bila sprejeta med drugim na podlagi členov 176 in 177 PDA.

- 12 Drugi del PDR se nanaša na projekte, ki so izvzeti iz presoje vplivov na okolje. Člen 6 PDR v zvezi s tem napotuje na prvi del Priloge 2 k tej uredbi, ki se v razredu 50 nanaša na „rušenje zgradbe ali drugega objekta“. Člena 9 in 10 PDR določata pogoje, pod

katerimi se mora za projekt, ki je načeloma izvzet, kljub temu izvesti postopek za izdajo soglasja.

- 13 Deseti del PDR ureja presojo vplivov na okolje. Člen 93 PDR v povezavi s Prilogo 5 k tej uredbi določa kategorije projektov, za katere se zahteva taka presoja. Člen 94 PDR, v katerem so navedene informacije, ki jih je treba vključiti v poročilo o vplivih na okolje, določa:

„Poročilo o vplivih na okolje mora vsebovati:

(a) informacije, navedene v točki 1 Priloge 6,

(b) informacije, navedene v točki 2 Priloge 6, če

- (i) so te informacije pomembne za določeno fazo postopka pridobivanja soglasja in glede na posebne značilnosti projekta ali vrste zadevnega projekta in lastnosti okolja, ki bi lahko bile prizadete, in če

- (ii) se lahko od osebe ali oseb, ki pripravljajo poročilo, upravičeno zahteva, da zberejo te informacije, pri čemer med drugim upoštevajo trenutno znanje in metode presoje, in

(c) povzetek informacij, ki se zahtevajo na podlagi točk (a) in (b), v netehničnem jeziku.“

14 Priloga 6 k PDR določa informacije, ki morajo biti vključene v poročilo o vplivih na okolje. Točka 2(b) te priloge določa, da mora to poročilo vsebovati:

„Opis okoljskih pojavov, na katere bi nameravani projekt lahko pomembno vplival, ki vključuje zlasti:

- ljudi, živalstvo in rastlinstvo ;

- tla, vodo, zrak, podnebje in krajino;

- materialno lastnino, vključno z arhitekturno in arheološko dediščino, in kulturno dediščino;

- medsebojni vpliv zgoraj navedenih dejavnikov.“

15 V skladu s členom 108 PDR mora organ, pristojen za prostorsko načrtovanje, preveriti, ali so informacije iz poročila o vplivih na okolje skladne z zahtevami iz te uredbe.

Zakon o agenciji iz leta 1992

- 16 Z zakonom o agenciji za varstvo okolja iz leta 1992 (Environmental Protection Agency Act 1992, v nadaljevanju: EPAA) je bil med drugim uveden nov sistem celovitega nadziranja onesnaževanja, s tem da je za številne industrijske dejavnosti določil, da morajo pridobiti okoljevarstveno soglasje, ki ga izda agencija. Kadar je dejavnost nova in/ali se nanaša na novo gradnjo, je treba pridobiti tudi dovoljenje za poseg v prostor, ki ga določi PDA.
- 17 Člen 98 EPAA, ki je organom, pristojnim za prostorsko načrtovanje, prepovedoval, da bi pri obravnavi prošnje za izdajo dovoljenja za poseg v prostor upoštevali dejavnike, povezane z nevarnostmi onesnaževanja, je bil spremenjen s členom 256 PDA tako, da čeprav ti organi v dovoljenja, ki jih izdajajo za dejavnosti, za katere je potrebno tudi okoljevarstveno soglasje agencije, ne smejo vključiti pogojev, ki nalagajo zmanjšanje emisij, pa lahko, če je to potrebno, zavrnejo izdajo dovoljenja za poseg v prostor iz okoljskih razlogov. Ta spremenjeni člen 98 določa, da lahko ti organi povabijo agencijo za varstvo okolja, naj zlasti glede poročila o vplivih na okolje predstavi svoja stališča. Vendar pa se agenciji na tako povabilo ni treba odzvati.
- 18 Uredba o agenciji za varstvo okolja iz leta 1994 (Environmental Protection Agency (Licensing) Regulations 1994, v nadaljevanju: EPAR) določa, da lahko agencija organ, pristojen za prostorsko načrtovanje, obvesti o prošnji za izdajo okoljevarstvenega soglasja. Vendar pa se temu organu na to obvestilo ni treba odzvati.

Zakon o spomenikih nacionalnega pomena iz leta 1930

- 19 Zakon o spomenikih nacionalnega pomena iz leta 1930 (National Monuments Act 1930, v nadaljevanju: NMA) ureja varstvo irskih kulturno najpomembnejših arheoloških ostankov, ki so označeni kot „spomeniki nacionalnega pomena“. Ta zakon je bil spremenjen z zakonom iz leta 2004 (National Monuments (Amendment) Act 2004), da bi se zmanjšale omejitve, ki jih je prejšnja zakonodaja naložila glede predlogov za spremembo ali odpravo spomenikov nacionalnega pomena.
- 20 Člen 14 NMA daje irskemu ministru za kulturo, dediščino in lokalno samoupravo (v nadaljevanju: minister) diskrecijsko pravico, da sprejme odločbo, s katero je dovoljeno uničenje spomenika nacionalnega pomena. Če je spomenik nacionalnega pomena odkrit med izvajanjem projekta gradnje ceste, za katerega je bila opravljena presoja vplivov na okolje, člen 14a NMA določa, da so načeloma vsa dela na spomeniku prepovedana, dokler minister ne izda navodil. Ta navodila se lahko nanašajo na različne „posege na spomeniku“, vključno z njegovim rušenjem. Za sprejetje teh navodil ni predvidena nobena presoja vplivov na okolje. Vendar pa člen 14b NMA določa, da je treba navodila ministra sporočiti svetu. Če ta navodila predvidevajo spremembe odobrenega cestnega projekta, mora svet preveriti, ali bi ta sprememba lahko pomembno vplivala na okolje. Če meni, da gre za tak primer, mora zahtevati, da se predloži poročilo o vplivih na okolje.

Predhodni postopek

- 21 Po preučitvi pritožbe v zvezi s tem, kako je Irska prenesla Direktivo 85/337, je Komisija ocenila, da ta država članica te direktive ni popolnoma in pravilno izvajala, in jo v skladu s postopkom zaradi neizpolnitve obveznosti z uradnim opominom z dne 19. november 1998 pozvala, naj predloži stališča. Drugi uradni opomin je bil Irski poslan 9. februarja 2001.
- 22 Komisija je po preučitvi stališč, ki jih je prejela v odgovor na uradna opomina, 6. avgusta 2001 Irski poslala obrazloženo mnenje, v katerem ugotavlja, da ta država članica ni pravilno prenesla členov od 2 do 6, 8 in 9 navedene direktive. V odgovoru je Irska Komisijo obvestila, da so zakonodajne spremembe, potrebne za zagotovitev prenosa, v postopku sprejemanja, in predlagala prekinitev postopka.
- 23 Na podlagi novih pritožb je Komisija 2. maja 2006 Irski poslala dodaten uradni opomin.
- 24 Ker Komisija s prejetimi odgovori ni bila zadovoljna, je 29. junija 2007 izdala dodatno obrazloženo mnenje, v katerem je ugotovila, da Irska še ni pravilno prenesla Direktive 85/337, zlasti njenih členov od 2 do 4, in to državo članico pozvala, naj v dveh mesecih od prejema tega mnenja sprejme potrebne ukrepe za uskladitev z njim. V odgovoru je Irska vztrajala pri stališču, da je z veljavno irsko zakonodajo od takrat naprej ta direktiva ustrezno prenesena.
- 25 Komisija je zato vložila to tožbo.

Tožba

Prvi očitek: neprenos člena 3 Direktive 85/337

Trditve strank

- ²⁶ Po mnenju Komisije je člen 3 Direktive 85/337 temeljnega pomena, saj opredeljuje, kaj presoja vplivov na okolje vključuje, in ga je zato treba izrecno prenesti. Določbe, na katere se sklicuje Irska in s katerimi naj bi bil člen 3 navedene direktive ustrezno prenesen, pa naj ne bi bile zadostne.
- ²⁷ Tako naj bi se člen 173 PDA, ki od organa, pristojnega za prostorsko načrtovanje, zahteva, da upošteva informacije iz poročila o vplivih na okolje, ki jih je predložil nosilec projekta, nanašal na obveznost iz člena 8 Direktive 85/337, da se upoštevajo informacije, zbrane v skladu s členi od 5 do 7 te direktive. Ta člen 173 pa naj ne bi ustrezal širši obveznosti, ki jo člen 3 navedene direktive nalaga pristojnemu organu, da se zagotovi, da se opravi presoja vplivov na okolje, s katero se opredelijo, opišejo in presodijo vsi dejavniki, na katere se ta člen 3 nanaša.
- ²⁸ Glede členov 94, 108 in 111 PDR ter Priloge 6 k tej uredbi Komisija poudarja, da so v njih le naštetá področja, o katerih mora nosilec projekta v poročilu o vplivih na okolje navesti informacije, in navedena obveznost pristojnih organov, da preverijo

izčrpnost teh informacij. Obveznosti, predvidene s temi določbami, naj bi se razlikovale od obveznosti opraviti celovito presojo vplivov na okolje, ki jo pristojnemu organu nalaga člen 3 Direktive 85/337.

- 29 Komisija glede pomena sodne prakse irskih sodišč v zvezi z uporabo zadevnih določb nacionalnega prava poudarja, da čeprav lahko ta sodišča dvoumne določbe razlagajo tako, da se zagotovi njihova združljivost z direktivo, pa ne morejo zapolniti pravnih praznin v nacionalni zakonodaji. Poleg tega se izvlečki odločb, ki jih navaja Irska, ne nanašajo na razlago te zakonodaje, pač pa na razlago Direktive 85/337 same.
- 30 Irska izpodbija pomen, ki ga Komisija pripisuje členu 3 navedene direktive. Ta člen, napisan splošno, naj bi samo določal, da se mora presoja vplivov na okolje opraviti v skladu s členi od 4 do 11 te direktive. S prenosom navedenih členov od 4 do 11 v nacionalno pravo pa naj bi država članica zagotovila tudi prenos navedenega člena 3.
- 31 Irska trdi, da člena 172(1) in 173 PDA ter člena 94 in 108 PDR in njena Priloga 6 zagotavljajo popoln prenos določb člena 3 Direktive 85/337. Poudarja, da je Supreme Court (Irska) v dveh sodbah iz leta 2003 in 2007, in sicer O'Connell proti Environmental Protection Agency in Martin proti An Bord Pleanála, potrdilo, da nacionalno pravo od organov za načrtovanje in agencije zahteva, da ocenijo dejavnike iz člena 3 in njihov medsebojni vpliv. S tema sodbama, ki naj bi jih bilo treba upoštevati pri presoji obsega zadevnih nacionalnih določb, naj ne bi bila zapolnjena pravna praznina, ampak le ugotovljeno, da ustrežna nacionalna zakonodaja pristojnim organom nalaga

obveznost, da ob upoštevanju meril iz člena 3 Direktive 85/337 opravijo presojo vplivov projekta na okolje.

- 32 Podredno, Irska se sklicuje na pojem „ustrezno načrtovanje in trajnostni razvoj“ iz člena 34 PDA. To naj bi bilo glavno merilo, ki bi ga morali pri odločanju o prošnji za izdajo dovoljenja za poseg v prostor upoštevati vsi organi, pristojni za prostorsko načrtovanje. Ta pojem naj bi se upošteval poleg vseh meril iz navedenega člena 34 in iz drugih določb istega zakona, med katerimi je tudi člen 173, katerega uporabo naj bi okrepil.
- 33 Nazadnje, Irska trdi, da Komisija ne spoštuje diskrecijske pravice, ki jo ima država članica na podlagi člena 249 ES glede oblike in načina, s katerima se lahko zagotovi prenos direktive. Komisija naj z zahtevo po dobesednem prenosu člena 3 Direktive 85/337 ne bi upoštevala zakonodaje in sodne prakse, ki se je glede pojmov „ustrezno načrtovanje“ in „trajnostni razvoj“ na Irskem razvila v 45 letih.

Presoja Sodišča

- 34 Najprej je treba ugotoviti, da Komisija in Irska različno razumeta člen 3 Direktive 85/337 in različno analizirata njegova razmerja s členi od 4 do 11 te direktive. Komisija trdi, da obveznosti, ki jih določa člen 3, presegajo tiste, ki jih predpisujejo členi

od 4 do 11, medtem ko Irska meni, da je ta določba zgolj splošna in da je podroben potek presoje vplivov na okolje določen v členih od 4 do 11.

- 35 V zvezi s tem je treba poudariti, da čeprav člen 3 navedene direktive določa, da se presoja vplivov na okolje opravi „skladno s členi 4 do 11“ te direktive, so obveznosti iz teh členov drugačne od tistih iz samega člena 3.
- 36 Člen 3 Direktive 85/337 pristojnemu okoljskemu organu nalaga obveznost, da opravi presojo vplivov na okolje, ki mora vsebovati opis neposrednih in posrednih vplivov projekta na dejavnike iz prvih treh alinej tega člena in medsebojni vpliv teh dejavnikov (sodba z dne 16. marca 2006 v zadevi Komisija proti Španiji, C-332/04, točka 33). Kot je navedeno v členu 2(1) te direktive, je treba to presojo opraviti preden se izda soglasje, ki se zahteva za izvedbo projekta.
- 37 Pristojni organ zato, da bi izpolnil obveznost, ki mu jo nalaga navedeni člen 3, ne sme zgolj opredeliti in opisati neposrednih in posrednih vplivov projekta na nekatere dejavnike, ampak jih mora za vsak posamezen primer še na primeren način presoditi.
- 38 Ta obveznost presoje se razlikuje od obveznosti iz členov od 4 do 7, 10 in 11 Direktive 85/337, ki so v bistvu obveznosti zbiranja in izmenjave informacij, posvetovanja, publicitete in zagotovitve pravnega sredstva. To so postopkovne določbe, ki se nanašajo le na izvajanje glavnih obveznosti iz člena 3 te direktive.

- 39 Člen 8 iste direktive res določa, da se morajo v postopku izdaje soglasja za izvedbo upoštevati rezultati posvetovanj in informacije, zbrane v skladu s členi od 5 do 7 te direktive.
- 40 Vendar se ta obveznost, da je treba na koncu postopka odločanja upoštevati informacije, ki jih zbere pristojni okoljski organ, ne more zamenjati z obveznostjo presoje iz člena 3 Direktive 85/337. Ta presoja, ki jo je treba opraviti pred postopkom odločanja (sodba z dne 4. maja 2006 v zadevi Komisija proti Združenemu kraljestvu, C-508/03, ZOdl., str. I-3969, točka 103) namreč vključuje vsebinsko preučitev zbranih informacij in po potrebi razmislek o primernosti njihove dopolnitve z dodatnimi podatki. Ta pristojni okoljski organ mora torej opraviti tako preiskavo kot analizo, da bi zagotovil čim popolnejšo oceno neposrednih in posrednih vplivov zadevnega projekta na dejavnike, navedene v prvih treh alineah navedenega člena 3, in njihovega medsebojnega vpliva.
- 41 Tako iz besedila zadevnih določb navedene direktive kot iz njene splošne strukture izhaja, da je njen člen 3 temeljna določba. Zgolj prenosa členov od 4 do 11 te direktive ni mogoče avtomatično šteti za prenos navedenega člena 3.
- 42 Ob upoštevanju teh ugotovitev je treba ugotoviti, ali nacionalne določbe, ki jih je navedla Irska, pomenijo pravičen prenos člena 3 Direktive 85/337.
- 43 Iz besedila člena 172 PDA ter člena 94 PDR in Priloge 6 k tej uredbi je razvidno, da se te določbe nanašajo na obveznost nosilca projekta, da predloži poročilo o morebitnih vplivih projekta na okolje, kar ustreza obveznosti – kot to pravilno zatrjuje

Komisija – ki jo nosilcu projekta nalaga člen 5 Direktive 85/337. Člen 108 PDR nalaga organu, pristojnemu za prostorsko načrtovanje, le obveznost, da preveri izčrpnost teh informacij.

44 Kar zadeva člen 173 PDA, v skladu s katerim mora organ, pristojen za prostorsko načrtovanje – kadar prejme prošnjo za izdajo dovoljenja za poseg v prostor, ki ji je priloženo poročilo o vplivih na okolje – upoštevati to poročilo in vse dodatne informacije, ki so mu predložene, že iz besedila tega člena izhaja, da določa le obveznost podobno obveznosti, ki jo določa člen 8 Direktive 85/337, to je obveznost upoštevanja rezultatov posvetovanj in informacij, zbranih v okviru postopka za izdajo soglasja za izvedbo. Ta obveznost pa se ne ujema s širšo obveznostjo, ki jo člen 3 te direktive nalaga pristojnemu okoljskemu organu, da sam opravi presojo vplivov na okolje glede dejavnikov, navedenih v tej določbi.

45 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da z nacionalnimi določbami, na katere se sklicuje Irska, ni mogoče doseči rezultata, ki mu sledi člen 3 navedene direktive.

46 Čeprav na podlagi ustaljene sodne prakse prenos direktive v nacionalno pravo ne zahteva nujno formalnega in dobesednega prevzema njenih določb v izrecno in natančno določeno pravno normo in lahko v tem primeru splošni pravni kontekst zadošča, če dejansko zagotavlja polno uveljavitev direktive na način, ki je dovolj jasen in natančno določen (glej zlasti sodbo z dne 16. julija 2009 v zadevi Komisija proti Irski, C-427/07, ZOdl., str. I-6277, točka 54 in navedena sodna praksa), pa je treba v skladu s prav tako ustaljeno sodno prakso določbe direktive izvajati z nesporno zavezujočo močjo, z zahtevano specifičnostjo, natančnostjo in jasnostjo, da bi bila izpolnjena zahteva

po pravni varnosti, na podlagi katere morajo biti upravičenci – če je ta direktiva namenjena podeljevanju pravic za posameznike – sposobni jasno določiti obseg svojih pravic (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Irski, točka 55 in navedena sodna praksa).

- ⁴⁷ V zvezi s tem je treba opozoriti, da zgoraj navedena sodba Supreme Court v zadevi O'Connell proti Environmental Protection Agency v delu, na katerega se sklicuje Irška, določbe nacionalnega prava res razlaga v skladu z Direktivo 85/337. Vendar v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča taka usklajena razlaga nacionalnih določb ne more izkazovati jasnosti in natančnosti, ki sta zahtevani za izpolnitev zahteve po pravni varnosti (glej zlasti sodbo z dne 10. maja 2007 v zadevi Komisija proti Avstriji, C-508/04, ZOdl., str. 1-3787, točka 79 in navedena sodna praksa). Del besedila zgoraj navedene sodbe istega nacionalnega sodišča v zadevi Martin proti An Bord Pleanála, na katerega se prav tako sklicuje Irška, se nanaša na vprašanje, ali so v postopkih za izdajo soglasja za izvedbo, vzpostavljenih z irsko zakonodajo, omenjeni vsi dejavniki iz člena 3 navedene direktive. Nasprotno pa v njem ni nobenega pojasnila glede vprašanja, odločilnega za presojo prvega očitka, o tem, kaj naj bi vključevalo preverjanje pristojnih nacionalnih organov, katerega predmet so ti dejavniki.
- ⁴⁸ Glede pojmov „ustrezno načrtovanje“ in „trajnostni razvoj“, na katera se prav tako sklicuje Irška, je treba ugotoviti, da tudi če ta pojma zajemata merila, navedena v členu 3 Direktive 85/337, ni izkazano, da zahtevata, da se ta merila upoštevajo v vseh primerih, v katerih je treba opraviti presojo vplivov na okolje.
- ⁴⁹ Iz tega je razvidno, da se v zameno za neizvršitev prenosa člena 3 Direktive 85/337 v irski pravni red ni mogoče sklicevati niti na nacionalno sodno prakso niti na pojma „ustrezno načrtovanje“ in „trajnostni razvoj“.

- 50 Zato je treba prvi očitek, ki ga je Komisija navedla v utemeljitev tožbe, šteti za utemeljen.

Drugi očitek: nezagotovitev popolnega spoštovanja členov od 2 do 4 Direktive 85/337, kadar pri postopku odločanja sodeluje več organov

Trditve strank

- 51 Za Komisijo je bistvenega pomena, da se presoja vplivov na okolje opravi kot del celovitega procesa. Na Irskem pa so po ustanovitvi agencije nekateri projekti, za katere se zahteva taka presoja, predmet dveh ločenih postopkov odločanja; eden se nanaša na odločanje organov, pristojnih za prostorsko načrtovanje, o vidikih rabe zemljišč, drugi pa na odločanje agencije o vidikih onesnaževanja. Komisija priznava, da se za dovoljenje za poseg v prostor in okoljevarstveno soglasje agencije lahko šteje, da skupaj tvorita „soglasje za izvedbo“ v smislu člena 1(2) Direktive 85/337, kot to določa irska sodna praksa (glej zgoraj navedeno sodbo Supreme Court v zadevi Martin proti An Bord Pleanála), in ne nasprotuje temu, da se to soglasje izda v dveh zaporednih korakih. Vendar Komisija irski zakonodaji očita, da organom, pristojnim za prostorsko načrtovanje, in agenciji ne nalaga obveznosti, da uskladijo svoje delo. Po mnenju Komisije je to v nasprotju s členi od 2 do 4 navedene direktive.
- 52 Komisija poudarja, da člen 2 te direktive vsebuje zahtevo, da se presoja vplivov na okolje za projekte iz člena 4 te direktive opravi „pred izdajo soglasja“. Meni pa, da v skladu z irsko zakonodajo obstaja možnost, da del postopka odločanja poteka, ne

da bi se spoštovalo ta pogoj. Na eni strani naj ta zakonodaja namreč ne bi zahtevala, da je treba prošnjo za izdajo dovoljenja za poseg v prostor pri organih, pristojnih za prostorsko načrtovanje, vložiti pred vložitvijo prošnje za okoljevarstveno soglasje pri agenciji za okolje, ki naj ne bi bila pristojna opraviti presoje vplivov na okolje. Na drugi strani pa naj organom, pristojnim za prostorsko načrtovanje, pri njihovi presoji ne bi bilo treba upoštevati vplivov onesnaževanja, ki naj se morda ne bi upoštevali pri nobeni presoji.

- 53 Komisija ob sklicevanju na sodno prakso Sodišča (glej zlasti sodbo z dne 20. novembra 2008 v zadevi Komisija proti Irski, C-66/06, točka 59) poudarja, da če je že samo besedilo zakona o prenosu nezadostno ali pomanjkljivo, ji ni treba čakati, da uporaba tega zakona povzroči škodljive učinke, niti ji ni treba dokazati njihovega obstoja.
- 54 Komisija v zvezi s členom 3 Direktive 85/337 meni, da kadar je pristojnih več organov, morajo postopki, ki jih vodi vsak od njih, skupaj zagotoviti, da se presoja, ki je zahtevana v členu 3, opravi v celoti. Vendar naj se pri strogi razmejitvi – različnih vlog organov, pristojnih za prostorsko načrtovanje, na eni strani in agencije na drugi strani – kakor je določena v irski zakonodaji, pojma „okolje“ pri odločanju formalno ne bi upoštevalo. Noben organ, ki sodeluje v postopku izdaje soglasja, naj namreč ne bi bil zadolžen za presojo in upoštevanje medsebojnega vpliva dejavnikov, naštetih v prvih treh alineah navedenega člena 3, ki spadajo na ločena področja pristojnosti vsakega od teh organov.

- 55 V zvezi s tem Komisija ob sklicevanju na člen 98 EPAA, kakor je bil spremenjen, in EPAR ugotavlja, da ni nobene uradne povezave v obliki obveznosti, naložene pristojnim organom, da se med postopkom za izdajo dovoljenja za poseg v prostor, ki ga vodi organ, pristojen za prostorsko načrtovanje, in postopkom za izdajo okoljevarstvenega soglasja, ki ga vodi agencija, posvetujejo med seboj.
- 56 Da bi Komisija ponazorila svojo analizo, je navedla primer projektov postavitve sežigalnice v mestu Duleek v grofiji Meath in tovarne za predelavo lesa v mestu Leap v grofiji Offaly.
- 57 Irska s sklicevanjem na sodbo z dne 4. maja 2006 v zadevi Komisija proti Združenemu kraljestvu (C-98/04, ZOdl., str. I-4003) izpodbija dopustnost drugega očitka, ki ga Komisija navaja v utemeljitev tožbe, ker Komisija po njenem mnenju ni dovolj podrobno razložila, zakaj so zaradi dejstva, da je Irska določila dva pristojna organa, kršene zahteve Direktive 85/337. Ta opustitev naj bi ovirala pripravo njene obrambe.
- 58 Glede utemeljenosti Irska trdi, da je posledica sodelovanja več organov v postopku odločanja – tak postopek je dovoljen na podlagi členov 1(3) in 2(2) Direktive 85/337 – to, da so udeležba in njihove obveznosti različne in se pojavljajo na različnih stopnjah pred izdajo „soglasja za izvedbo projekta“. Irska z navajanjem zgoraj navedene sodbe Supreme Court v zadevi Martin proti An Bord Plaenála trdi, da iz te direktive nikakor ne izhaja, da mora „celostno presojo“ vplivov na okolje opraviti en sam organ.
- 59 Irska zanika, da so pristojnosti dveh organov odločanja strogo razmejene, in trdi, da se pravzaprav prekrivajo. Pojem „ustrezno načrtovanje in trajnostni razvoj“, na katerega se sklicuje PDA, naj bi bil zelo širok pojem, ki naj bi med drugim zajemal

onesnaževanje okolja. Organi, pristojni za prostorsko načrtovanje, naj bi bili dolžni tako onesnaževanje oceniti v okviru odločitve o izdaji dovoljenja za poseg v prostor. Poleg tega naj bi bili ti organi na podlagi različnih določb izrecno pooblašteni, da lahko izdajo dovoljenja za poseg v prostor zavrnejo iz okoljskih razlogov.

- 60 V odgovor na trditev Komisije, da je mogoče, da se prošnja za izdajo okoljevarstvenega soglasja predloži agenciji, preden je bila prošnja za izdajo dovoljenja za poseg v prostor predložena organu, pristojnemu za prostorsko načrtovanje, in torej preden je bila opravljena presoja vplivov na okolje, Irska trdi, da se po irskem pravu za izdajo „soglasja za izvedbo projekta“ zahteva tako dovoljenje za poseg v prostor organa, pristojnega za prostorsko načrtovanje, kot tudi okoljevarstveno soglasje agencije za okolje. V teh okoliščinah naj nosilec projekta ne bi imel nobenih praktičnih prednosti, če bi agencijo zaprosil za izdajo okoljevarstvenega soglasja, ne da bi obenem prošnjo za izdajo dovoljenja za poseg v prostor predložil organu, pristojnemu za prostorsko načrtovanje, zato naj v praksi do tega ne bi prihajalo.
- 61 Poleg tega, za razliko od trditev Komisije, da agencija ne more sprožiti postopka za presojo vplivov na okolje, naj bi v več primerih – zlasti pri prošnjah za izdajo okoljevarstvenega soglasja za predelavo ali odlaganje odpadkov in pri prošnjah za izdajo okoljevarstvenega soglasja za celovito nadzorovanje in preprečevanje onesnaževanja – obstajala obveznost, da se agenciji za varstvo okolja predloži poročilo o vplivih na okolje, ne glede na to, ali je bila pri organu, pristojnem za prostorsko načrtovanje, predhodno vložena prošnja za izdajo dovoljenja za poseg v prostor. Poleg tega naj bi bila agencija v takih primerih izrecno pooblaščen, da od vlagatelja zahteva dodatne informacije in bi torej lahko zahtevala informacije, ki so dejansko podobne informacijam iz poročila o vplivih na okolje.

- 62 Irška meni, da bi bila obveznost, da se morata organ, pristojen za prostorsko načrtovanje, in agencija v vsakem primeru med sabo posvetovati, neprimerna. Ustrezneje naj bi bilo dovoliti tako posvetovanje, organom odločanja pa prepustiti diskrecijsko pravico glede primernosti dejanskega posvetovanja v vsakem posameznem primeru.
- 63 Nazadnje, zgoraj navedena sodba z dne 20. novembra 2008 v zadevi Komisija proti Irski, na katero se sklicuje Komisija, da ji ne bi bilo treba predložiti dokazov za svoje trditve, naj bi bila v okviru tega postopka nepomembna. Po mnenju Irske se je namreč v zadevi, v kateri je bila izdana navedena sodba, zatrjevana kršitev nanašala na način, na katerega je bila Direktiva 85/337 prenesena v irsko notranje pravo, medtem ko se obravnavana zadeva nanaša na uporabo zakonodaje, s katero je bila prenesena ta direktiva. Čeprav je bil z irsko zakonodajo vzpostavljen celovit sistem za presojo vplivov na okolje, Komisija trdi, da obstaja možnost, da se ta zakonodaja v praksi vedno ne uporablja ustrezno. V zvezi s tem naj bi Komisija nosila dokazno breme, ki pa naj mu ne bi zadostila. Sklicevanja na projekta Duleek in Leap naj nikakor ne bi podpirala trditev Komisije.

Presoja Sodišča

– Dopustnost drugega očitka

- 64 V skladu z ustaljeno sodno prakso morajo biti v okviru tožbe, vložene na podlagi člena 226 ES, očitki v mnenju in tožbi navedeni skladno in natančno, da bi država

članica in Sodišče lahko natančno razumela obseg očitane kršitve prava Unije, kar je nujen pogoj, da lahko omenjena država uspešno uveljavlja razloge v svojo obrambo in da lahko Sodišče preveri obstoj zatrjevane neizpolnitve obveznosti (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Združenemu kraljestvu, točka 18, in Komisija proti Irski z dne 20. novembra 2008, točka 31).

⁶⁵ V obravnavani zadevi iz listin v spisu izhaja, da je v okviru predhodnega postopka tako v točkah od 3.2.2 do 3.2.5 obrazloženega mnenja z dne 6. avgusta 2001 kot v točkah 2.17 in 2.18 dodatnega obrazloženega mnenja z dne 29. junija 2007 razloženo, zakaj zaradi stroge razmejnitve vlog, razdeljenih med organe, pristojne za prostorsko načrtovanje, na eni strani in agencijo na drugi strani, po mnenju Komisije niso izpolnjene zahteve Direktive 85/337. V teh obrazloženih mnenjih je bilo pojasnjeno, da ta delitev pristojnosti ni v skladu z dejstvom, da pojem „okolje“ – kot ga je treba upoštevati v postopku odločanja, določenega s to direktivo – vključuje upoštevanje medsebojnega vpliva dejavnikov, ki spadajo na področja ločenih pristojnosti vsakega od teh dveh organov odločanja.

⁶⁶ Ta očitek je opredeljen tako ali podobno, kot je navedeno v točki 55 in naslednjih vlog, s katero se je ta postopek začel, ki med drugim v točkah od 9 do 20 vsebuje povzetek ustreznih določb irske zakonodaje.

⁶⁷ Iz teh ugotovitev je razvidno, da so bile trditve, ki jih je v okviru predhodnega in sodnega postopka podala Komisija, dovolj jasne, da so Irski koristile pri pripravi obrambe.

- 68 Ugovor nedopustnosti, ki ga je ta država članica vložila v zvezi z drugim očitkom Komisije, je treba zato zavriniti.

– Utemeljenost

- 69 Najprej je treba ugotoviti, da Komisija z drugim očitkom graja prenos členov od 2 do 4 Direktive 85/337 z zadevno irsko zakonodajo, ker postopki, ki so bili vzpostavljeni s to zakonodajo, ne zagotavljajo popolnega spoštovanja členov, kadar pri določanju sodeluje več nacionalnih organov.
- 70 Trditve Irske, da Komisija ni zadostno dokazala dejanske podlage za svojo tožbo, je zato treba takoj zavriniti. Ker je, kot trdi Komisija, predmet tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti način, na katerega je bila Direktiva 85/337 prenesena, in ne konkretna posledica uporabe nacionalne zakonodaje, s katero je opravljen prenos, je treba preveriti, ali z navedeno zakonodajo samo po sebi ta direktiva prenesena nezadostno ali pomanjkljivo, kar trdi Komisija, ne da bi bilo treba ugotoviti dejanske učinke nacionalne zakonodaje, s katero je opravljen prenos, na določene projekte (glej zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Irski z dne 20. novembra 2008, točka 59).
- 71 Člen 1(2) Direktive 85/337 opredeljuje izraz „soglasje za izvedbo“ kot odločitev pristojnega organa ali organov, ki dovoljuje nosilcu projekta izvedbo projekta. Odstavek 3 tega člena določa, da so pristojni organ ali organi tisti, ki jih države članice določijo kot odgovorne za opravljanje dolžnosti iz te direktive.

- 72 Države članice se lahko v okviru svobode, ki jo imajo pri določitvi organov, pristojnih za izdajo soglasja za izvedbo v smislu navedene direktive, odločijo, da to nalogo poverijo več telesom, kar je Komisija tudi izrecno priznala.
- 73 V členu 2(2) Direktive 85/337 je dodano, da se presoja vplivov na okolje lahko vključi v obstoječe postopke za izdajo soglasja za izvedbo projektov oziroma, če to ni mogoče, v druge postopke ali v postopke, ki se morajo uvesti za usklajevanje s cilji te direktive.
- 74 Ta določba pomeni, da se svoboda, ki jo imajo države članice, razteza na določitev pravil postopka in pogojev za izdajo zadevnega soglasja za izvedbo.
- 75 Vendar se ta pravica lahko izvršuje samo v mejah, ki jih postavlja ta direktiva, in če se z možnostmi, ki jih izberejo države članice, zagotovi popolno spoštovanje ciljev, ki jih ta direktiva določa.
- 76 Člen 2(1) Direktive 85/337 tako določa, da se mora presoja vplivov na okolje izvesti „pred izdajo soglasja“. To pomeni, da se preizkus neposrednih in posrednih vplivov projekta na dejavnike iz člena 3 iste direktive in na medsebojni vpliv teh dejavnikov v celoti opravi pred izdajo soglasja.
- 77 Čeprav v teh okoliščinah nič ne nasprotuje izbiri Irske, da uresničevanje ciljev navedene direktive poveri dvema različnima organoma, in sicer organom, pristojnim za prostorsko načrtovanje, na eni strani in agenciji na drugi strani, je pogoj za to, da

pristojnosti teh organov in pravila, ki urejajo njihovo izvajanje, zagotavljajo, da se presoja vplivov na okolje opravi celovito in pravočasno, in sicer pred izdajo soglasja za izvedbo v smislu te direktive.

- 78 V zvezi s tem Komisija trdi, da je v irski zakonodaji odkrila vrzel, ki je posledica kombinacije dveh dejavnikov. Prvi naj bi bil ta, da agencija, kadar obravnava prošnjo za izdajo okoljevarstvenega soglasja za izvedbo projekta glede na vidike, povezane z onesnaževanjem, nima pravice, da opravi presojo vplivov na okolje. Drugi dejavnik naj bi bila možnost, da se pri agenciji vloži prošnja in da ta odloči o vprašanih v zvezi z onesnaževanjem, preden se prošnja vloži pri organu, pristojnemu za prostorsko načrtovanje, ki je edini pristojen, da od nosilca projekta zahteva poročilo o vplivih na okolje.
- 79 Irška, ki ne zanika, da agencija na splošno ni pristojna, da od nosilca projekta zahteva, da predloži tako poročilo, v svojo obrambo navaja, da nosilcu projekta ne daje nobenih praktičnih prednosti, če agencijo zaprosi za izdajo okoljevarstvenega soglasja, ne da bi obenem prošnjo za izdajo dovoljenja za poseg v prostor predložil organu, pristojnemu za prostorsko načrtovanje, saj potrebuje soglasje obeh organov. Vendar Irška ni niti dokazala niti trdila, da je pravno nemogoče, da bi nosilec projekta pridobil odločbo agencije, če organa, pristojnega za prostorsko načrtovanje, ni zaprosil za izdajo dovoljenja za poseg v prostor.
- 80 EPAR sicer res določa, da lahko agencija organ, pristojen za prostorsko načrtovanje, obvesti o prošnji za izdajo okoljevarstvenega soglasja. Vendar pa med strankami ni sporno, da ne gre za obveznost in da se poleg tega organu, ki je prejel obvestilo, nanj ni treba odzvati.

- 81 Zato ni mogoče izključiti, da bi agencija – kot organ, ki odloča o izdaji okoljevarstvenega soglasja za izvedbo projekta glede na vidike, povezane z onesnaževanjem – odločila, ne da bi se opravila presoja vplivov na okolje v skladu s členi od 2 do 4 Direktive 85/337.
- 82 Irska trdi, da je agencija v nekaterih primerih – zlasti v zvezi z izdajo okoljevarstvenih soglasij za predelavo in odlaganje odpadkov in pri izdaji okoljevarstvenega soglasja za celovito nadzorovanje in preprečevanje onesnaževanja – pristojna, da zahteva poročilo o vplivih na okolje, ki ga mora upoštevati. Vendar pa taka posebna pravila ne morejo zapolniti v prejšnji točki ugotovljene vrzeli v irski zakonodaji.
- 83 Irska trdi tudi, da so organi, pristojni za prostorsko načrtovanje, od spremembe EPAA s členom 256 PDA pristojni, da izdajo dovoljenja za poseg v prostor zavrnejo iz okoljskih razlogov, če je to potrebno, in da imajo to pristojnost na splošno v skladu s pojmom „ustrezno načrtovanje“ in „trajnostni razvoj“.
- 84 Taka razširitev pristojnosti organov, pristojnih za prostorsko načrtovanje, lahko, kot trdi Irška, v nekaterih primerih vodi do prekrivanja pristojnosti organov, odgovornih za okoljske zadeve. Kljub temu pa je treba ugotoviti, da tako prekrivanje pristojnosti ne more zapolniti vrzeli, navedene v točki 81 te sodbe, ki agenciji pušča možnost, da sama in brez presoje vplivov na okolje v skladu s členi od 2 do 4 Direktive 85/337 odloči o projektu glede na vidike, povezane z onesnaževanjem.

- 85 Zato je treba ugotoviti, da je drugi očitok, ki ga Komisija navaja v utemeljitev tožbe, utemeljen.

Tretji očitok: neuporaba Direktive 85/337 za rušilna dela

Trditve strank

- 86 Po mnenju Komisije so rušilna dela lahko „projekt“ v smislu člena 1(2) Direktive 85/337, saj so zajeta s pojmom „drugi posegi v naravno okolje in krajino“. Irska pa je v PDR od obveznosti opraviti presojo vplivov na okolje izvzela skoraj vsa rušilna dela. Po izteku roka dveh mesecev, določenega v dodatnem obrazloženem mnenju z dne 29. junija 2007, je Irska Komisijo res obvestila o novem predpisu, s katerim je bila spremenjena PDR, tako da se je bistveno zmanjšal obseg uporabe izjeme, določene za rušilna dela. Vendar pa tega predpisa ni mogoče upoštevati v okviru te tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti.
- 87 Komisija trdi, da se razlaga Irske, v skladu s katero rušilna dela ne spadajo na področje uporabe navedene direktive, odraža v NMA, in se pri tem sklicuje na člene 14, 14a in 14b tega zakona, ki se nanašajo na rušenje spomenikov nacionalnega pomena.

- 88 Za ponazoritev, kako je v nasprotju z Direktivo 85/337 izvzetje rušilnih del v skladu s členom 14a NMA omogočilo rušenje spomenika nacionalnega pomena, ne da bi se opravila presoja vplivov na okolje, se Komisija sklicuje na odločbo ministra z dne 13. junija 2007, ki je odredil rušenje spomenika nacionalnega pomena, da bi omogočil izvedbo projekta avtoceste M3.
- 89 Najprej, Irska trdi, da je tretji očitek Komisije v delu, v katerem se nanaša na člen 14 NMA, nedopusten, saj ta določba ni bila navedena v dodatnem obrazloženem mnenju z dne 29. junija 2007.
- 90 Po mnenju Irske rušilna dela ne spadajo na področje uporabe Direktive 85/337, ker niso navedena v prilogah I in II k tej direktivi. Poleg tega je iz člena 10 PDA v povezavi s členom 9 PDR razvidno, da so rušilna dela iz obveznosti pridobitve dovoljenja za poseg v prostor izvzeta le, če ni verjetno, da bi projekt pomembno vplival na okolje.
- 91 Glede obveznosti opraviti dodatne presoje Irska trdi, da je bistvo Direktive 85/337, da se presoja vplivov na okolje opravi v najzgodnejši možni fazi pred začetkom izvajanja projekta. V skladu s točko 13, prva alineja, Priloge II k tej direktivi naj bi bilo treba novo presojo opraviti le, če je bil projekt spremenjen ali razširjen.
- 92 Glede področja uporabe ministrskih smernic, izdanih na podlagi člena 14a NMA, Irska poudarja, da se ta določba uporablja le v okviru cestnega projekta, ki ga je predhodno odobril svet na podlagi presoje vplivov na okolje. Samo svet naj bi lahko odobril spremembo cestnega projekta in naj bi v takem primeru moral oceniti, ali lahko ta

sprememba negativno vpliva na okolje. V teh okoliščinah naj pristojnosti ministra za izdajo ministrskih navodil ne bi bilo mogoče enačiti z izdajo soglasja za cestni projekt. Ta navodila naj bi se izdala, če bi bilo to potrebno, šele po začetku izvajanja del projekta in odkritju novega spomenika nacionalnega pomena in naj bi določala le, kako je treba z njim ravnati. Poleg tega Irska zanika, da je bila odločba ministra, ki odreja uničenje spomenika nacionalnega pomena, sprejeta zato, da bi omogočila izvedbo projekta avtoceste M3.

Presoja Sodišča

– Dopustnost tretjega očitka

- ⁹³ V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je predmet tožbe, vložene v skladu s členom 226 ES, omejen s predhodnim upravnim postopkom, ki ga ta člen predvideva, tožba pa mora temeljiti na enakih razlogih in navedbah, kot so tisti, navedeni v obrazloženem mnenju (glej zlasti sodbo z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Komisija proti Franciji, C-340/02, ZOdl., str. I-9845, točka 26 in navedena sodna praksa).
- ⁹⁴ V obravnavani zadevi je iz dodatnega obrazloženega mnenja z dne 29. junija 2007 razvidno, da je Komisija v točkah od 2.34 do 2.38 tega obrazloženega mnenja Irski očitala, da je s področja uporabe nacionalne zakonodaje, s katero je prenesla Direktivo 85/337, izključila rušilna dela. V točkah 2.39 in 2.40 istega obrazloženega mnenja

je Komisija navedla, da se razlaga te direktive s strani Irske ne odraža samo v PDA, ampak tudi v drugih bolj specializiranih zakonih, kot je NMA, za primer pa je navedla izvedbo projekta avtoceste M3.

- ⁹⁵ Iz tega izhaja, da čeprav Komisija v navedenem obrazloženem mnenju člena 14 NMA ni izrecno navedla, pa se v okviru analize pomanjkljivosti, ki jih po njenem mnenju ta zakon vsebuje, jasno sklicuje na mehanizem odločanja iz tega člena.
- ⁹⁶ Zato je treba ugovor nedopustnosti, ki ga je Irska vložila zoper tretji očitke Komisije, zavrniti.

– Utemeljenost

- ⁹⁷ Glede vprašanja, ali rušilna dela spadajo na področje uporabe Direktive 85/337, kot v svojih pisanjih to zatrjuje Komisija, ali pa so s tega področja izvzeta, kot zatrjuje Irska, je takoj treba opozoriti, da opredelitev izraza „projekt“ iz člena 1(2) te direktive ne omogoča sklepa, da rušilna dela ne bi mogla izpolniti meril iz te opredelitve. Taka dela je namreč mogoče uvrstiti med „druge posege v naravno okolje in krajino“.
- ⁹⁸ To razlago potrjuje dejstvo, da če bi bila rušilna dela izvzeta s področja uporabe navedene direktive, bi bilo sklicevanje na „kulturno dediščino“ v členu 3 navedene

direktive, na „zgodovinsko, kulturno ali arheološko pomembne krajine“ v točki 2(h) Priloge III k tej direktivi in na „arhitekturno in arheološko dediščino“ v točki 3 Priloge IV k tej direktivi brezpredmetno.

- ⁹⁹ Res je, da je v skladu s členom 4 Direktive 85/337 presoja vplivov na okolje za projekt potrebna le, če ta spada v eno od kategorij iz prilog I in II k tej direktivi. Kot trdi Irska, pa se ti prilogi ne sklicujeta izrecno na rušilna dela, razen kar zadeva razgradnjo jedrskih elektrarn in drugih jedrskih reaktorjev iz točke 2 Priloge I, ki za ta postopek ni pomembna.
- ¹⁰⁰ Vendar pa je treba upoštevati dejstvo, da se te priloge nanašajo bolj na sektorske kategorije projektov, ne da bi vključevale opis natančnih značilnosti predvidenih del. Za ponazoritev je mogoče opozoriti, kot je to storila Komisija, da „urbanistični projekti“ iz točke 10(b) navedene priloge II zelo pogosto vključujejo rušenje obstoječih objektov.
- ¹⁰¹ Iz tega sledi, da rušilna dela spadajo na področje uporabe navedene direktive in da zato lahko pomenijo „projekt“ v smislu člena 1(2) navedene direktive.
- ¹⁰² V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba neizpolnitev obveznosti presojati glede na položaj države članice, kakršen je bil ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Irski z dne 16. julija 2009, točka 64 in navedena sodna praksa).

- 103 Irska ne ugovarja, da v skladu z nacionalno zakonodajo, ki je veljala na dan dodatnega obrazloženega mnenja, za rušilna dela praviloma ni bila opravljena presoja vplivov na okolje, ampak je zanje veljala načelna izjema.
- 104 Kar zadeva rušilna dela spomenikov nacionalnega pomena je iz pravil iz členov od 14 do 14b NMA razvidno, kot tudi trdi Komisija, da ta nikakor ne upoštevajo možnosti, da bi taka rušilna dela sama po sebi lahko pomenila projekt v smislu členov 1 in 4 Direktive 85/337 in da bi se zato zahtevala predhodna presoja njihovih vplivov na okolje. Vendar ker je ugotovljeno, da je prenos te direktive v irski pravni red nezadosten, ni treba ugotoviti, kateri so dejanski učinki te zakonodaje ob upoštevanju izvedbe posameznih projektov, kot je projekt avtoceste M3.
- 105 Sodišče ne sme upoštevati zakonodajnih sprememb, ki so nastale po vložitvi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Irski z dne 16. julija 2009, točka 65 in navedena sodna praksa).
- 106 Zato je treba ugotoviti, da je tretji očitek, ki ga Komisija navaja v utemeljitev tožbe, utemeljen.
- 107 Zato je treba ugotoviti, da Irska s tem, da:

– ni prenesla člena 3 Direktive 85/337,

- ni zagotovila, da bodo zahteve iz členov od 2 do 4 te direktive v celoti izpolnjene, kadar imajo pristojnost odločanja o projektu tako irski organi za prostorsko načrtovanje kot tudi agencija, in
- je rušilna dela izključila s področja uporabe svoje zakonodaje, s katero je prenesla to direktivo,

ni izpolnila obveznosti iz navedene direktive.

Stroški

- ¹⁰⁸ V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker je Komisija predlagala, naj se Irski naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. Irska s tem, da:

- **ni prenesla člena 3 Direktive Sveta z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (85/337/EGS), kakor**

je bila spremenjena z Direktivo Sveta 97/11/ES z dne 3. marca 1997 in z Direktivo 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003,

- **ni zagotovila, da bodo zahteve iz členov od 2 do 4 Direktive 85/337, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2003/35, v celoti izpolnjene, kadar imajo pristojnost odločanja o projektu tako irski organi za prostorsko načrtovanje kot tudi agencija, in**

- **je rušilna dela izključila s področja uporabe svoje zakonodaje, s katero je prenesla Direktivo 85/337, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2003/35,**

ni izpolnila obveznosti iz navedene direktive.

2. Irski se naloži plačilo stroškov.

Podpisi